

NEAIZMIRSTI
IZLASĪTMazo algu saņēmēji par to pašu
darbu saņems vairākKāpēc Latvijā nevēlas izmantot
ārvalstu pieredzi inflācijas
slāpēšanai?Iznācis *Dienas Biznessa*
speciālizdevums *Nekustamais
īpašums*
 Ēs nodrošinām elektrības
un informācijas piegādi visur!

prysmiangroup.lv

Prysmian
Group

Eksperti

Čaulas veidojumi – vai vienmēr slikti?

*Olavs Cers, zvērinātu advokātu biroja "CersJurkāns"
partneris, Harijs Bašs, "CersJurkāns" jurista palīgs,
01.07.2022*

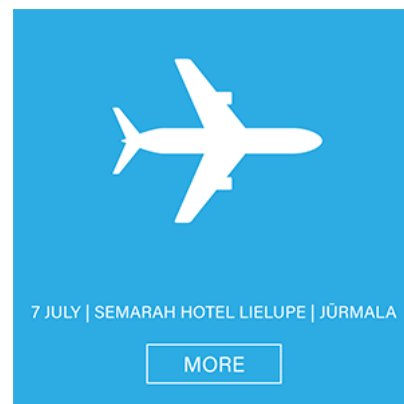

Publicitātes foto

**Jaunākais
izdevums**

Vārdu salikums "čaulas veidojums" un "čaulas kompānija" jeb angļiski "shell company" cilvēkam, kas ikdienā nav saistīts ar finanšu nozari vai jurisprudenci, visbiežāk asociējas ar izvairīšanos no nodokļu nomaksas kādā valstī vai noziedzīgi iegūtas naudas "atmazgāšanu".

Šāds uzskats kļuvis par valdošo arī Latvijā. Taču cilvēki aizmirst, vai drīzāk nezina, ka čaulas veidojumi var būt dibināti arī pilnīgi legāli, piemēram, kā starpnieki ar mērķi attīstīt jau esoša uzņēmuma darbību, t.i., atvieglot

7 JULY | SEMARAH HOTEL LIELUPE | JŪRMALA

MORE

ABONĒT

 Atklāj Maltas
burvību

 no **119€**

 VisitMalta
airBaltic

Gandrīz gada laikā no Kargina un Krasovicka izdevies atgūt vien 540 000 eiro

Dalies ar šo rakstu

Kas tad īsti ir šis mistiskais “čaulas veidojums”? Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma (turpmāk – Novēršanas likums) 1. panta 151. punktā no 2017. gada 26. oktobra grozījumiem ir ieviesta “čaulas veidojuma” definīcija. Vienkāršoti sakot, tā ir juridiskā persona, kurai piemīt viena vai vairākas no šīm pazīmēm: 1) neveic faktisku saimniecisko darbību vai tās darbība neveido ekonomisko vērtību, 2) reģistrācijas valstī tā nesniedz nodokļu administrācijai finanšu pārskatus par savu darbību, 3) reģistrācijas valstī tai nav saimnieciskās darbības veikšanas vietas (telpas).

Ņemot vērā “čaulas kompāniju” nestandarta darbības modeļus, lai nepieļautu to, ka šādi juridiski veidojumi tiek izmantoti noziedzīgu vai ar likumu aizliegtu mērķu sasniegšanai, visā pasaulē, tai skaitā arī Latvijā, valstis ir izveidojušas mehānismus, kā šādus “veidojumus” identificēt un negodīgi iegūtos līdzekļus konfiscēt. Tostarp kopš 2018. gada 9. maija Novēršanas likuma 211. pants vispār aizliedz kredītiestādēm, maksājumu iestādēm, elektroniskās naudas iestādēm un ieguldījumu brokeru sabiedrībām jebkādā veidā sadarboties ar “čaulas kompānijām”.

Tomēr šķiet, ka cīņā ar finanšu noziegumiem valstis ir aizmirsušas, ka jēdzieni “čaulas veidojums” un “finanšu noziegums” nav sinonīmi un šādi uzņēmumi var kalpot arī tiesisku mērķu sasniegšanai. Tāpēc raksta autori vēlas norādīt uz gadījumiem, kad “čaulas kompānija” ir ja ne vienīgais, tad noteikti izdevīgākais legālais veids, kā strukturēt, attīstīt un pārvaldīt savu biznesu.

Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija (OECD) “čaulas uzņēmumu” skaidro kā juridisku personu, kas ir formāli reģistrēta, bet attiecīgajā valstī (“ekonomikā”) neveic aktīvu uzņēmējdarbību un nodarbojas tikai ar naudas plūsmu pārvietošanu. Kā papildus pazīmi, kas, kā jau norādīts, ir iekļauta arī Novēršanas likumā, jāmin, ka

Imt | Tavam biznesam

Izmēģini arī
Interneta sargu

30 bez

Piesakies

Imt | Tavam biznesam

Izmēģini arī
Interneta sargu

Atklāj Maltas
burvību

no **119€**

airBaltic

vai gandrīz nenodarbina nevienu cilvēku. ASV 1933. gada vērstpapīru akta § 230.405. pantā ir norāde arī uz lielas skaidras naudas plūsmu caur šiem uzņēmumiem, kā arī tās uzglabāšanu šādos uzņēmumos kā čaulas kompānijām raksturīgu pazīmi.

2018. gadā Eiropas Parlamenta uzdevumā tika veikts apjomīgs pētījums par čaulas kompāniju veidiem, to tiesisko statusu un ar tām saistītajiem riskiem (“An overview of shell companies in the European Union”, atrodams <https://www.europarl.europa.eu>). Pētījuma autori Ivana Kiendl Krišto un Elodie Thirion iedala čaulas veidojumus trīs grupās:

1. Anonīmie uzņēmumi: šo uzņēmumu galvenais mērķis ir noslēpt patiesā labuma guvēja (turpmāk – PLG) identitāti, vienlaikus saglabājot personai kontroli pār uzņēmumu. Šādu sabiedrību “populārītāte” gan pēdējo gadu laikā Eiropas Savienībā zūd, jo prasība norādīt PLG ir kļuvusi par obligātu priekšnoteikumu sabiedrības reģistrācijai ES dalībvalstī.
2. Pastkastītes uzņēmumi parasti ir uzņēmumi, kas reģistrēti vienā dalībvalstī, bet būtiskā saimnieciskā darbība notiek citā dalībvalstī. Šāda prakse parasti tiek saistīta ar nepieciešamību nodarbināt personas kādā konkrētā valstī, kā arī vēlmi izvēlēties valsti, kurā visizdevīgāk maksāt nodokļus.
3. Uzņēmumi, kas izveidoti īpašam mērķim. Kā norāda ASV finanšu analītiķis James Kerin (Džeims Kerins), šādi uzņēmumi parasti tiek dibināti ar mērķi, lai “palīdzētu” kādas citas uzņēmējdarbības veikšanai, piemēram, lai veicinātu iekšzemes un pārrobežu valūtas un aktīvu pārvedumus. Šādi uzņēmumi patiešām nenodarbina vai gandrīz nenodarbina cilvēkus, kā arī tiem nav raksturīga fiziskā klātbūtne reģistrācijas valstī, tomēr tajā pašā laikā būtu nesamērīgi šādam uzņēmumam, kas kalpo kā starpnieks starptautiskās tirdzniecības, pārvadājumu un citos loģistikas darījumos, izvirzīt prasību nēc dabā pastāvoša biroja. Ja tāds nav

Atklāj Maltas
burvību

no **119€**

airBaltic

izplatītākajiem mērķiem, kura sasniegšanai būtu dibināms čaulas uzņēmums, norāda vēlmi sekmēt savas uzņēmējdarbības veikšanu ārvalsts tirgos.

Jāatzīmē, ka priekšstats par saimnieciskās darbības veikšanas vietu (telpām) tā klasiskajā izpratnē ir kardināli mainījies, it sevišķi pēdējo gadu laikā. COVID-19 ietekmē ļoti izplatīts ir kļuvis attālinātais darbs, dažādu procesu automatizācija un digitalizācija, elektroniskais paraksts, starptautisku ārpakalpojumu izmantošana u.tml., kā rezultātā uzņēmuma darbība faktiski var notikt bez biroja telpām un darbiniekiem, vai pat bez piesaistes konkrētai valstij vai jurisdikcijai.

Saimnieciskās darbības veikšanas vieta (telpas) kā birojs ar direktoru pie lakota galda, dokumentu mapēm apkrāvušos grāmatvedi un administratori biroja tehnikas ielukumā zināmā mērā ir transformējies portatīvajā datorā vai pat mobilajā telefonā, ar kura palīdzību uzņēmuma īpašnieks vai vadītājs no jebkuras vietas pasaulē var piekļūt gan internetbankai, gan uzņēmuma grāmatvedības dokumentiem kādā no “mākoņiem”, gan piedalīties darījumu apspriedēs kādā no tiešsaistes platformām. Turklāt nekas no minētā pats par sevi neliecina par čaulas kompānijas darbības noziedzīgo raksturu, jo šādā režīmā var darboties gan nelegāli “anonīmie uzņēmumi”, gan pilnībā legāli uzņēmumi, kas izveidoti īpašam mērķim, piemēram, norēķinu nodrošināšanai un paātrināšanai starp dažādās valstīs vai pat ekonomiskās zonās strādājošiem uzņēmumiem.

Neskatoties uz minēto, procesos par noziedzīgi iegūtu mantu no procesa virzītāju puses vēl joprojām ir pieņemts izvirzīt argumentu par aizskartās mantas īpašnieka atbilstību “čaulas veidojuma” pazīmēm, tajā skaitā sniedzot tiesā noslepenotus dokumentus par to, no kādām IP adresēm ir piekļūts internetbankai (jo piekļuves, lūk, neesot veiktas no kompānijas juridiskās adreses).

Atklāj Maltas
burvību

no **119€**

airBaltic

dokumentu apjomu un saturu, un gala lēmumu faktiski visos šādos procesos pieņem tikai tiesa.

Tādējādi secināms, ka čaulas uzņēmumu darbība var būt gan tiesiska, gan pretiesiska. Par pretiesisku tā kļūst, ja tiek izmantota, piemēram, ar mērķi izvairīties no nodokļu nomaksas, naudas atmazgāšanai, terorisma atbalstīšanai, t.i., tikai tādos gadījumos, kad tā ir ar likumu aizliegta darbība. Taču šāda uzņēmuma darbība var būt arī pilnībā legāla, proti, "čaulas veidojuma" esamība kā tāda nav pamats a priori izdarīt secinājumu, ka tā darbība ir pretiesiska.

Komentāri

Pievienot komentāru

Finances

Gandrīz gada laikā no Kargina un Krasovicka izdevies atgūt vien 540 000 eiro

Foto: LETA

LETA, 26.04.2022

Jaunākais izdevums

Gandrīz gada laikā kopš tiesa lika bijušajiem "Parex banka" valdes locekļiem Valērijam Karginam un Viktoram Krasovickim valstij atmaksāt 124,3 miljonus eiro, no viņiem ir

Atklāj Maltas
burvību

no

119€

VisitMalta

airBaltic

ABONĒT

Dalies ar šo rakstu

atgūti, realizējot "Possessor" hipotekārā kreditora tiesības. Parādnieku aktīvi ir nodrošināti ar hipotekām par labu "Possessor" un tā meitas sabiedrībai SIA "Reap".

Sprieduma izpilde atlikušajā daļā tiks nodrošināta, ievērojot normatīvo aktu, tostarp Civilprocesa likuma, prasības un pašlaik noteiktās darbības atlikušā parāda atgūšanai.

Jau vēstīts, ka Augstākā tiesa (AT) pērnā gada maijā lēma neierosināt kasācijas tiesvedību pēc Kargina un Krasovicka kasācijas sūdzībām, kā arī "Possessor", "Reap" un AS "Reverta" pretsūdzību par Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2021.gada 20201.gada 25.janvāra spriedumu.

LASĪT TĀLĀK

Komentāri

Pievienot komentāru

